

RECHTSPRAAK

NVAM, LVO en BRV /Ziekenhuizen Zuid Nederland

Convenant ziekenhuizen inzake arbeidsvoorwaarden ziekenhuispersoneel niet in strijd met het collectieve arbeidsrecht. Wel in strijd met mededingingsrecht, maar onder omstandigheden gerechtvaardigd

Op 18 mei 2009 hebben de 15 ziekenhuizen een convenant gesloten onder de naam 'Samenwerken, samen opleiden'. Daarin zijn afspraken neergelegd die de ziekenhuizen hebben gemaakt over het gezamenlijk opleiden en inzetten van operatieassistenten en anesthesiemedewerkers. In deze convenant worden onder meer afspraken gemaakt over salariering en het weren van ZZP-ers. De verschillende beroepsverenigingen vorderen thans een verklaring voor recht dat de convenant nietig is en een gebod tot overleg met de beroepsverenigingen. Volgens de verenigingen wordt in strijd gehandeld met het arbeidsrecht en CAO-recht. Voorts is sprake van ongeoorloofde mededinging door de markt af te sluiten voor ZZP-ers.

De rechtbank oordeelt als volgt. De vraag rijst of voldoende aannemelijk is dat het convenant in strijd is met de toepasselijke CAO Ziekenhuizen 2009-2011, het mededingingsrecht, danwel anderszins als onrechtmatig jegens NVAM en LVO moet worden aangemerkt. Meer in het bijzonder gaat het om de afspraken omtrent de toeslagen, het terugbetalen van studiekosten en de afspraken over ZZP-ers en detacheringsbureaus.

De in het convenant gemaakte afspraken inzake de huidige toeslagenpraktijk is niet in strijd met de cao. Evenmin is hetgeen is bepaald over de studiekosten in strijd met de CAO. Daarin staat immers slechts dat de individuele ziekenhuizen hieromtrent nadere regels zullen stellen. Die regels kunnen mogelijk in strijd zijn met de CAO, maar dat valt buiten het huidige geding. Met betrekking tot de afspraken omtrent ZZP-ers en detacheringsbureaus, is onvoldoende aannemelijk dat de vrijheid van arbeidskeuze door deze afspraken op ontoelaatbare wijze wordt beperkt of dat deze afspraken moeten worden aangemerkt als onredelijk bezwarende bedingen.

Bij beantwoording van de vraag of het convenant in strijd is met het mededingingsrecht, dient te worden voorop gesteld dat als gevolg van de liberalisering van de zorgsector op de arbeidsmarkt van zorgpersoneel sprake is van marktwerking. NVAM en LVO stellen dat de ziekenhuizen het kartelverbod overtreden omdat door het convenant de onderlinge

concurrentie op arbeidsvoorwaarden op een deel van de Nederlandse markt wordt beperkt. Voorop gesteld zij dat bij beantwoording van de vraag of de afspraken in het convenant de mededinging beperken, niet van belang is of dat ook de strekking is van die afspraken. Het gaat erom of zij feitelijk tot gevolg hebben dat de mededinging wordt beperkt. Voldoende aannemelijk is dat wanneer nagenoeg alle ziekenhuizen in Zuid-Nederland afspreken dat zij niet langer een maandelijkse toeslag zullen betalen aan anesthesiemedewerkers en operatieassistenten en dat uit dienst getreden medewerkers een jaar lang niet als zpp-er of gedetacheerde in dat zelfde ziekenhuis aan het werk kunnen alsmede dat gezamenlijke inkoopafspraken worden gemaakt waar het gaat om het gebruik van detacheringsbureaus, de onderlinge mededinging tussen de ziekenhuizen op de Zuid-Nederlandse (en daarmee ook een deel van de Europese) arbeidsmarkt van anesthesiemedewerkers en operatieassistenten, wordt beperkt. Immers, als gevolg van die afspraken wordt het gebruik van toeslagen als middel om aantrekkelijker te zijn voor anesthesiemedewerkers en operatieassistenten dan een ander, concurrerend ziekenhuis, uitgeschakeld en kan een ziekenhuis waarvan een medewerker uit dienst is getreden en die zich vervolgens aanbiedt via een detacheringsbureau of als ZZP-er, niet meedingen naar een aldaar openstaande vacature. Voor deze inbreuk op het mededingingsrecht bestaat evenwel een rechtvaardigingsgrond, te weten het terugdringen van tekort aan personeel en een halt toeroepen aan prijsopdrijving.

Volgt afwijzing vordering van de verenigingen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 30-12-2009

ECLI: ECLI:NL:RBSHE:2009:BK8011

Zaaknummer: 202941 / KG ZA 09-834

Wetsartikelen: 6 Mededingingswet, WCAO en 19 lid 3 Grondwet